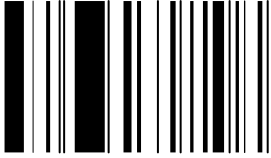

Løssalg: 52.50

DANSKE POTTEMAGERE

Medlemsblad for Dansk Pottemagerforening af 1894

VELLYKKET EFTERÅRSARRANGEMENT

NYE MEDLEMMER!

Nr. 11
Oktober 2005

www.danskepottemagere.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Kære medlemmer	1
Noget om lerfløjter	1
Efterårsarrangement	2
Selvportræt	5
Tips for internetbrugende pottemagere	6
Herlige Tyskland	7
Udstillingen på Grimmerhus	8
Kan pottemagerfaget overleve?	9
Det faglige hjørne	10
Det sker på Grimmerhus	11
Køb - salg - bytte	11
Deadline	11
Hørt på værkstedet	11
Ny adresse	11
Annoncer	12

OBS!!

**Grimmerhus har forlænget til-
meldingsfristen for vores udstil-
ling til den 30. oktober!
Du kan altså nå det endnu!!**

Ansvarshavende redaktør:
Meike Diederichsen
Malling Bjergervej 66
8340 Malling
info@meikeskeramik.dk

KÆRE MEDLEMMER

Så kom dagen for sidste tilmeldingsfrist til vores fælles udstilling på Grimmerhus. Der har været en lind strøm af breve gennem min postkasse i hele september måned, og delta-gerantallet er minsandten kommet op på 27. Dermed har vi fået mobiliseret over 70% af den samlede medlemsskare, og det synes vi nok, vi kan være godt tilfredse med. Et par af de afbud vi fik var desuden begrundet i bygge- og etableringsrod og forbundet med stor beklagelse.

Bestyrelsen har heller ikke været bleg for at bruge udstillingen på Grimmerhus som ekstra trækplaster, når vi her på det sidste i højere grad end ellers har været ude med snøren for at fange nye medlemmer. Vi synes jo stadigvæk at en af de fornemmeste opgaver for vores forening må være, at repræsentere så mange af Danmarks pottemagere som overhovedet muligt! Vores ekstra indsats har givet pote! Læs mere om det på side 9.

Ved en af mine opringninger blev jeg mødt af et nyt argument for at tøve med at melde sig ind, et argument der vakte til eftertanke. Begrundelsen var, at vedkommende ikke syntes, hun havde tid og overskud til at være *aktiv* i foreningen, og derfor mente hun ikke det var rimeligt, at hun overhovedet var medlem!

Det fik mig til at fundere over, hvordan frivilligt foreningsarbejde egentlig fungerer. Man kan selvfølgelig argumentere med, at der slet ikke ville være en forening, hvis der ikke var et (mindre) antal medlemmer, typisk bestyrelsen, der valgte at være aktive og gøre en indsats. Men lige så meget lever foreningen da af, at der er et (større) antal medlemmer, der først og fremmest bidrager økonomisk og ikke så meget praktisk. For hvis *alle* medlemmer var lige aktive, ville man velsagtens falde over hinanden og have svært ved at træffe beslutninger, for ikke at tale om at koordinere indsatsen. Det er altså i alles interesse, at en forening består af *begge* slags medlemmer. Mit argument over for den tøvende pottemager var således: vær du blot passivt nydende mens overskuddet er lille, så kan du altid blive mere aktiv på et andet tidspunkt. Og så har vi jo heldigvis den erfaring, at deltagelse i foreningens arrangementer kan være stærkt vanedannende.

Hidtil har vi været heldige at der har været pottemagere nok fra vores midte, der har syntes at det var vigtigt (og hyggeligt og givende) at gøre en indsats for foreningen i en periode. Og vi regner selvfølgelig med, at det bliver ved på denne måde. Med udstillingen på Grimmerhus har det store flertal af medlemmerne nu en chance for at gøre en indsats, både for deres eget værksted, men i høj grad også for foreningen. Vi vil med udstillingen på samme tid styrke vores image udadtil og vores indbyrdes fællesskab, når vi viser omverdenen og hinanden, hvad vi kan.

God fornøjelse med bladet!
Meike Diederichsen.

NOGET OM LERFLØJTER

AF Annie Nyhuus

Piv-i-røv-hest, nattergal, swallerhøne... kært barn har mange navne. Der findes ikke bare i Danmark men over det meste af verden en mangfoldighed af lerfløjter med rødder og tradition langt tilbage i tiden. I meget gamle dage var fløjter omgivet af en del mystik. Tit blev de brugt som beskyttelse mod onde ånder. I den ikke helt så fjerne fortid har forfattere som Holberg og H.C. Andersen skrevet om piv-i-røv-hesten og en komponist som Mozart har minsandten skrevet en hel børnesymfoni, hvor der spilles på lerfløjter.

I den danske pottemagertradition var det ofte pottemagerlærlingene, der lavede fløjter (efter fyraften!). At sælge dem gav en lille ekstra indtægt – lærlingelønnen var ikke ret stor, eller måske var den der slet ikke og bestod kun af kost og logi!

Lerfløjter var et yndet legetøj blandt børn. Fløjterne blev købt på markeder. Eller pottehandleren, der kørte rundt til gårdene, gav dem til børnene som en slags 'reklamegave'. I Jylland blev det ligefrem til et mundheld, som mange sikkert kender. Hvis man som barn plagede om et eller andet, blev der sagt: "Ti nu stille – du kan få en piv-i-røv-hest, kan du." Eller hvis man som voksen blev spurgt om, hvad man ønskede sig i gave, kunne man bare sige: "Åh, du kan gi' mig en piv-i-røv-hest".

På pottemagerforeningens generalforsamlingstur til Haderslev i foråret så vi flere fine eksemplarer på lerfløjter, både vand- og melodifløjter. Vi har altså før i tiden haft en fornem tradition for fremstilling af lerfløjter i forskellige teknikker. Men måske er vi lige ved at glemme, hvordan man gør! Men efter en hyggelig søndag eftermiddag på Lones værksted i Århus, hvor en dyb koncentration bredte sig i fremstillingen af lerfløjter i forskellige teknikker, ja, så tror jeg bestemt, at der fremover vil komme mange sjove og gode lerfløjter frem fra de små pottemagerværksteder rundt omkring.

Og husk: øvelse gør mester (også her!). Hvis ikke fløjten giver lyd i første – andet og tredje forsøg... Tja, om igen! Det er jo bare ler!

Læs i øvrigt mere baggrund samt en historie om en gammel, sjællandsk lerfløjtesamler på www.vestegnen.ByNet.dk under Arkiv.

"Hvis du har gjort det rigtigt og 'fløjteguderne' er med dig - og du har gjort en god gerning i dag - så vil den fløjte for dig når du blæser i den."

Fløjtemagerens overtro.

EFTERÅRSARRANGEMENT

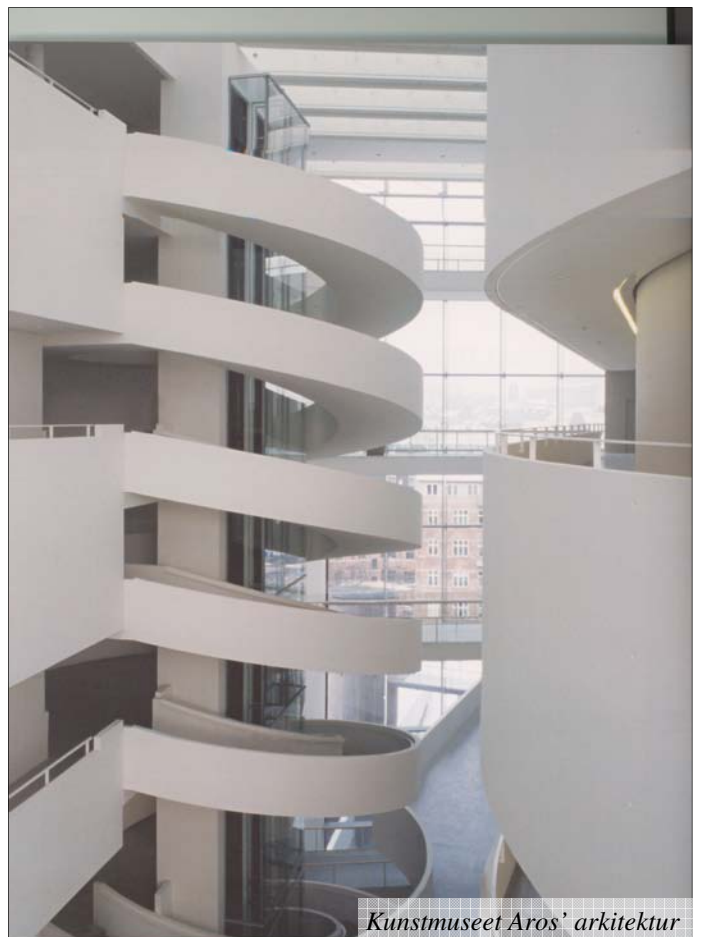
Årets efterårsarrangement med museum, frokost og workshop var en velbesøgt succes, hvor det fantastisk lune sensommervejr satte prikken over i'et. Med deltagere fra Fyn, Nord- og Vestjylland samt en række ledsagere var antallet af fremmødte helt op på 25.

Rundvisning

Vi startede i det nye, moderne Kunstmuseum Aros i Århus, hvor vi fik en times rundvisning. En time viste sig selvfølgelig at være alt, alt for lidt tid til dette store, imponerende hus, hvor selve arkitekturen spiller en næsten lige så vigtig rolle som de udstillede værker.

Vores unge guide havde fået at vide, at hun skulle vise en flok pottemagere rundt, så hun holdt sig på lang afstand af alt, hvad der bare kunne minde om keramik. I stedet valgte hun at dvæle længere ved nogle få værker fra forskellige perioder og genrer inden for kunsten, som hun så til gengæld havde en masse at fortælle om.

Allerførst skulle vi selvfølgelig kaste et blik på 'Boy', den kæmpestore, ekstremt naturalistiske skulptur, der efterhånden er blevet museets varemærke. Når man oppefra nærmer sig denne dreng, der sidder på hug og alligevel rager fem meter op ved bygningens nordlige glasfacade, bliver man hurtigt helt proportionsforvirret. For hvor stor er man egentlig selv, når man står ved siden af et menneske af sådanne dimensioner? Vores guide gjorde os opmærksom på flere pudsige forhold, der kunne bryde den nærmest uhyggelige realisme, figu-

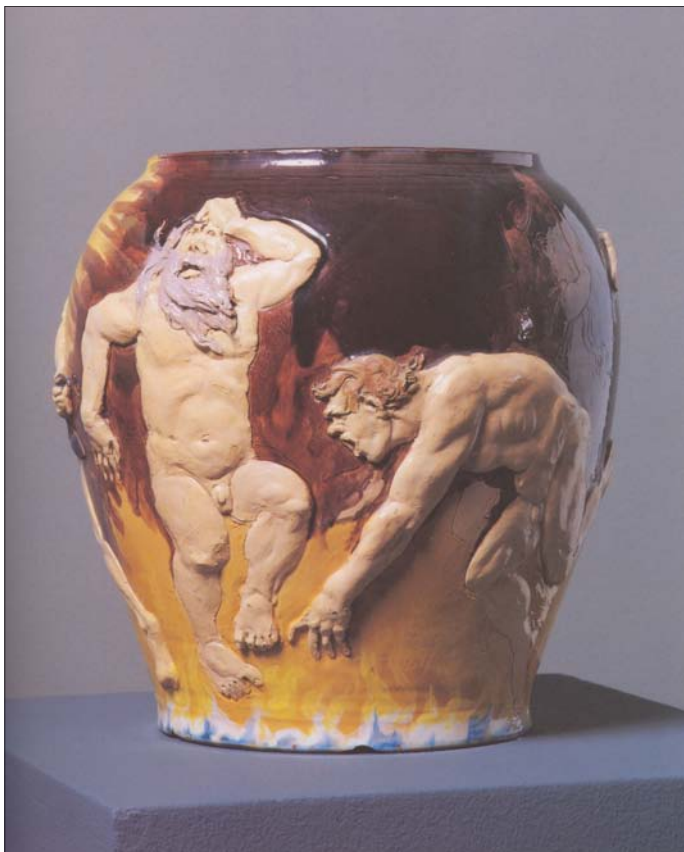
Kunstmuseet Aros' arkitektur

ren ellers udstrålede. Det var fx meget svært at bedømme drengens alder. Desuden kunne hans ansigt udtrykke vidt forskellige stemninger, alt efter hvor man betragtede ham fra.

Vores rundtur fortsatte til de to sale med moderne kunst. Her udløste både en plexiglas-kugle og tre lange rækker med sylteglas nysgerrige spørgsmål og hævede øjenbryn. Plexiglas-kuglen var designet som et stykke stort legetøj, som man skulle kunne kravle og trille rundt i – men den var anbragt bag en afspærring og forbudt at røre ved. Sylteglassene indeholdt stykkerne af den hest, Bjørn Nørgaard i 70'erne slagtede som led i en provokerende happening. Vores guide havde en masse interessante ting at fortælle om den samtid, kunstværkerne var skabt i og om de tanker der lå bag. Hvis ikke hun havde været der, havde man måske bare skyndt sig forbi.

På vej til museets øverste etage gjorde vi et kort ophold for at få lidt mere at vide om museets arkitektur. Fra den gangbro vi stod på kunne man i det pragtfulde solskinsvejr se byen på begge sider. Det blev tydeligt, hvordan arkitekterne havde forestillet sig, at huset skulle kunne blive en del af denne by. Lige nedenunder os forløb museets 'gade', der deler huset i

Denne sjove krukke af Karl Hansen Reistrup er et af de få keramiske værker på Aros

'Skovtur med indbygget katastrofe' hedder dette maleri af Arne Haugen Sørensen, som vi så i den moderne afdeling

to og beskriver en lige line fra rådhuset og den ene halvdel af byen på den ene og hovedbiblioteket og resten af byen på den anden side. Det var vist egentlig ret godt tænkt. At man alligevel ikke altid bare kan vandre gennem bygningen på sin vej rundt i Århus, skyldes noget så prosaisk som museets åbningstider. Dem havde arkitekterne ikke lige taget højde for.

I salen på øverste etage hang både guldaldermalerier og billeder fra det moderne gennembrud. Vores guide kunne meget levende fortælle om disse to forskellige perioders kunstopfattelser, maleteknikker og hensigten med overhovedet at male. Vi blev vist alle sammen lidt klogere på kunstens historie.

Den sidste halve time kunne vi så gå rundt på egen hånd, og selvfølgelig skulle pottemagerne som det første skynde sig hen til de Bindesbøll-krukker, de havde set et glimt af i forbifarten og også lige kaste et blik på en vase af Asger Jorn. Man havde fået lyst til at komme igen, for huset rummede jo utrolig meget mere end vi havde nået at se.

Frokost og workshop

Der var dækket op i gårdhaven ved Baghus Atelierset, det store værksted, som bestyrelsesmedlem Lone Simonsen deler med flere keramikere og malere. Maden smagte pragtfuldt og der bredte sig hurtigt en glad sommerstemning. Men der skulle heller ikke dovnnes over øllerne for længe, for alle var ivrige efter at komme i gang med vores fløjte-workshop. Der blev indrettet to arbejdsborde – et til de oprindelige 'røv-fløjter', hvis det er tilladt at sige sådan, og et til hulrumsfløjter med mulighed for melodi. Imellem de to borde lagde og stillede vores kompetente undervisere og øvrige kursusedtagere en hel masse eksempler på færdige fløjter, billedmateriale og faglitteratur.

Jens Christian Ørting stod for demonstrationen af, hvordan man laver et fløjtemundstykke, der senere kan monteres på en hest eller anden figur. Den skal altså fløjte når den er lukket i enden. Giver den en skinger fløjt fra sig når den er åben, kan den dog også bruges til vandfløjter. Jens Christian havde forberedt

Er det sådan, pinden skal sidde? Jens Christian hjælper Finn Risom

nogle lange, runde lerstænger med en diameter på 2-3 cm, der var temmelig faste i konsistensen. Han introducerede nogle særligt tilsnittede træpinde til at bore et hul ned i et lille stykke af en sådan lerstang, samt almindelige ispinde til at stikke skråt på tværs af den første pind. Kunsten var så, med et lige snit at forbinde de to hulrum i lerstangen. Når snitfladen gennem begge huller lå lige over hinanden, kunne fløjten give lyd. I hvert fald når Jens Christian gjorde det! Hos os andre kom der vist ofte mere luft end lyd. Men der var nok at tage af, så man sagtens kunne få et ekstra forsøg.

Annie giver Marianne Strubes fløjte en hjælpende hånd

Annie Nyhuus stod for undervisningen i hulrumsfløjter. Også her kunne man bruge en fugtig ispind til at bane en luftvej ind til hulrummet, som så skulle skæres over på skrå med en slynge. Det var vist vigtigt at bevare nogle skarpe kanter, hvis fløjstens lyd skulle være klar. Det lykkedes for mange, at få fløjten til at give lyd, men rigtig svært blev det, når man så forsøgte sig med at bore huller til flere toner, måske til en hel skala. Så kunne lyden pludselig på mystisk vis forsvinde helt, og man måtte skynde sig at proppe hullet til igen, for nu var man jo ellers lige kommet så langt! Og hvordan skulle men i øvrigt bære sig ad med at få fløjten til at spille rent? Der blev eksperimenteret på livet løs med hulstørrelser- og placeringer, men vi blev enige om, at tilfældet vist også spillede en afgørende rolle – og så erfaringen.

Det er ærgerligt, at vi kun har det trykte blad til beretningen om fløjte-workshoppen. For noget af det sjoveste var faktisk forløbets lydside! Efterhånden som det lykkedes for flere og flere at lokke toner ud af den ene eller den anden slags fløjte, genlød gårdhaven ikke bare af en ivrig summen af stemmer og latter, men også og især af et væld af toner og pip-lyde.

Der arbejdes intenst i efterårsolen

Selv om man måske ikke lige er på trapperne med en større fløjte-produktion i eget værksted, var det alligevel både morsomt og inspirerende, at stifte bekendtskab og eksperimenterere med denne niche i pottemagerhåndværket. Og så blev der selvfølgelig også plads til en hel masse anden kollegial fagsnak undervejs. Deltagerne udtrykte i hvert fald stor tilfredshed med arrangementet, da vi skiltes sidst på eftermiddagen.

Og som lille tilføjelse til efterårsarrangementet dukkede der lige en notits op i min mailboks: fra den 1. til den 23. oktober kan man netop se en udstilling med lerfløjter på Guldagergård. Udstillingen hedder 'The sound of clay' og genstandene er blevet til på det keramiske center Kecskemet i Ungarn.

SELVPORTRÆT

Af Ib Oluf Hansen

Jeg startede mit liv d. 27-11-45 kl. ca. 18.25 på Ebeltoft sygehus og levede derefter sammen med min serveringsjomfru-mor og min skomager-trommeslager-sanger-far i den lille by Maria Magdalene på Djursland.

Mit pottemagerliv startede i 1960 som lærling hos pottemagermester Per Winther, som ejede firmaet KJELLERUP KERAMIK i 8620 Kjellerup. På Kjellerup Keramik arbejdede jeg sammen med mester selv samt en mestersvend, som for øvrigt også *hed* Svend (Christensen). Det var et par skrappe fyre at hamle op med for den lille Ib Oluf, men de var gode håndværkere – begge to udlært på samme læreplads, Nr. Utrup ved Nr. Sundby.

Det var en læreplads hvor man fik lært det basale håndværk – drejning, begitning, glasering og en smule ovnsætning. Rengøring var lørdagsarbejde, også rengøringen af chefens bil, da han fik en sådan. Vi fremstillede en mængde binderivarer, store mængder urtepotteskjulere og kaktuspotter med dertil hørende underskåle. Disse binderiartikler blev solgt ovre på Fyn, Fyns Bindericentral *hed* firmaet, der aftog varerne. Vi fremstillede også en del køkkenkeramik – mælkekander, sovseskåle, sukker og flødestel, sildeskåle samt sætskåle. Farven var lys blå, en farve som mester selv havde frembragt, sikkert meget blyholdig, for glasuren smeltede fint ved 1020 grader. Tingene var da heller ikke særlig holdbare. Men den faglige standard rent drejeteknisk var høj. Mestersvenden Svend var en meget dygtig pottemager, men ingen særlig dygtig pædagog og det var chefen heller ikke. Køkkenkeramikken blev afsat til folk som videresolgte tingene ved at gå fra dør til dør og falbyde dem. Vi kaldte dem for POTTEKREJLERE. De var ikke Guds bedste børn, men både de og vi fik et levebrød ud af det.

I min læretid var der indlagt fire ophold à seks uger på KUNSTHÅNDVÆRKERSKOLEN i Ahlefeldsgade i København. Det var nogle meget givtige ophold. Man lærte en masse omkring de keramiske processer, besøgte virksomheder og havde nogle mere eller mindre kompetente lærere. Jeg husker ikke navnene så godt, men jeg mener læreren i keramisk maling *hed* Erna Enna, og til modellering havde vi en meget stramtandet dame ved navn Marie Jørgensen. Hun var hård men retfærdig og gav mig højeste karakter i faget modellering – 10 ud af 10 mulige! Endvidere var jeg så heldig at få tildelt skolens flidspræmie, som bestod af det astronomiske beløb på 100.- kroner samt en meget dyr bog om keramikens mysterier. Så det var en stolt pottemagerlærling, der vendte hjem fra skolen i København med en hædersbevisning, der skulle vises til Mester og Svend. Mit sidste læreår blev udført i Laven ved Silkeborg, for nu var Kjellerup Keramik blevet til Winther's Keramik med adresse i Laven. Her bestod jeg den 21-8-1965 min svendeprøve.

Vores nye medlem Ib Oluf Hansen kigger på keramik af Bjarni Sigurdsson i Baghus Atelieret hos Lone Simonsen

Mit første svendejob efter en parentes som værnepligtig i Kongens Fodregiment, Fredericia, fik jeg i Juelsminde hos pottemager Jens Floutrup. Der arbejdede jeg i ca. et års tid med at glasere og brænde den keramik, som omkring 10 andre ansatte fremstillede. Efter fyraften havde jeg her en god og givtig tjans med at dreje lampefødder. Det var en sjov og livlig arbejdsplads med en smule for lidt styr på tingene, hvilket resulterede i, at vi stort set alle blev fyret.

Efter Juelsminde flyttede jeg arbejdspladsen til Virklund ved Silkeborg. Firmaet hed HOWARD'S KERAMIK, ejet af keramikeren Birthe Howard, der på det tidspunkt havde en medarbejdende husbond, Amerikaneren Frank Howard. Dette sted var for mig den hidtil mest lærerige arbejdsplads. Her var jeg med i hele processen og her fik jeg mulighed for, selv at udfolde mig, under ansvar selvfølgelig. Her modnedes så også tanken om at blive selvstændig og prøve egne kræfter ud i den keramiske verden.

Omkring 1969-70 startede jeg således som selvstændig. En kort overgang lavede jeg halvfabrikater til Birthe Howard, men min egen produktion fyldte hurtigt mere og mere. Vi, jeg var så heldig at have fået mig en kone, Oda Hansine Hansen og en dejlig lille søn i mellemtiden, boede i et stort hus i en lille by, Sjørsløv ved Kjellerup. Vi boede på første sal og i kælderen fik jeg lov til at indrette pottemagerværksted. Ovnene måtte stå i garagen. Der startede vi firmaet Ib-O Keramik med min kone som medarbejdende hustru. Firmanavnet udgår af Ib og Oda – i tilfælde af at vi ikke blev sammen, kunne jeg fortsat beholde navnet. Genialt, ikke? Nå, men vi lever stadig sammen og har været så heldige at få endnu to børn, to dejlige piger. Efter et par år købte vi et hus med tilhørende tømrer- snedker og skrædderværksted. Huset ligger på Demstrupvej 15 i Demstrup ved Kjellerup.

Firmaets primære produktion i alle de år vi drev virksomhed var belysning – lampefodder, pendler og lampetter. Vi var heldige at komme med på den bølge, hvor alle skulle have en lampe af keramik. Virksomheden havde foruden min kone og min mor undertiden også et par piger ansat. Vi var stadigvæk i branchen, da lampemoden skiftede, men var så heldige at vi i mellemtiden sideløbende havde skabt et marked for vore keramiknavneskilte i forskellige former. De var, sammen med musikken, som jeg begyndte at fikle med fra ca. 1975, grunden til at vi fik brød på bordet.

Fra ca. 1985 blev mit hovederhverv Spillemand af Guds nåde, og jeg har levet af det lige siden. Men keramikken er aldrig helt blevet lagt på hylden, den spøger stadig og er nu i tiltagende. Både i 2003 og i 2004 blev jeg opfordret til at lave en skulptur til Nordeafondens Erhvervspris for området Kjellerup. Og nu har

jeg så også meldt mig ind i Dansk Pottemagerforening. Helt ukendt med det keramiske foreningsliv er jeg dog ikke. I min tid som svend var jeg medlem af Keramisk Forbund, kom med i Århusafdelingens bestyrelse og endte faktisk som formand. Senere blev jeg udnævnt til skuemester-suppleant.

Min hjemmeside kan beses på www.ib-o-keramik.dk. Hjemmesiden er for nuværende så absolut ikke opdateret.

Ib Oluf Hansens skulptur til Nordeafondens Erhvervspris

TIPS FOR INTERNET- BRUGENDE POTTEMAGERE

AF Finn Risom

Hvis man vil bruge nettet til faglige input, kommer her nogle udvalgte hjemmesider. Serien fortsætter.

www.danskkeramik.dk er en meget fin hjemmeside, som er skabt på ikke kommerciel basis af et keramikinteresseret ægtepar med tilknytning til foreningen "Keramikkens Venner". Et initiativ som fortjener megen ros. De præsenterer 3 årlige netudstillinger med både nye

og ældre keramikere.

Dertil er der lister med oplysninger om en lang række keramikere og virksomheder og en god liste med links. Dog vistnok (endnu!) ikke nogen henvisninger til foreningens medlemmer.

En anden artikel "Det drejer sig om Dansk Keramik" indeholder en lang række oplysninger om især ældre danske keramikvirksomheder. Søg på den amerikanske side www.ceramicstoday.com og klik på det lille danske flag i hjørnet, så kommer artiklen, som henvender sig til især dem der er mere historisk og antikvitets-interesserede.

Også de såkaldte datablade på stoffer og materialerne i værkstedet kan man finde på nettet!

Især hvis man har fremmede der arbejder med på værkstedet, bliver Arbejdstilsynet kede af det på dine vegne, hvis du ikke har styr på begreberne leverandørbrugsanvisninger – også kaldet sikkerhedsdatablade, som du skal bruge for at kunne lave dine arbejdspladsbrugsanvisninger.

Leverandøren har pligt til at forsyne dig med datablade, men kan klare sig med at lægge dem ud på nettet. Hos MOK kan du fx gå ind på deres side www.mok-ceram.com og finde rubrikken "sikkerhedsdatablade".

Umiddelbart kan man ikke finde noget på Ceramas egen hjemmeside, men hvis du går ind på www.nordform.dk (firmaet der har overtaget Aalborg Lervarefabrik) så kan du finde Ceramas produkter beskrevet under "sikkerhedsblade".

Køber du keramikbøger?

Så er nettet et eldorado af muligheder. Især for at finde næsten nye, men også ældre såkaldt "uopdrivelige" bøger antikvarisk.

Et af de bedste steder at søge er den tyske søgeportal www.zvab.com – det kræver kun meget få tyskkundskaber. Fordelen ved denne portal er at man udover selvfølgelig titel eller forfatter også kan søge på søgeord i kategorier. Mange danske bøger kommer frem, hvis man bruger danske søgeord. Bruger man søgeord på andre sprog så kommer der muligheder frem i antikvarier i mange andre lande end Tyskland.

En søgning på "keramik" giver mere end 10.000 titler og søger man på engelsk "pottery" får man 5000 bøger at vælge imellem. Men man kan kombinere søgekriterier og på den måde komme nærmere sine ønsker.

En stor fordel er, at når man søger fra en dansk computer, kommer der automatisk oplysninger frem om pris på forsendelse til Danmark. Med nutidens lette muligheder for netbankbetalinger også til udlandet, er det normalt helt problemfrit at handle på denne måde. Er vi i EU området, løber der ikke told på. Og så kan man sammenligne priser!

Piv-røv-fløjter er aktuelt tema i foreningen. Jeg fandt en fin tysk bog om emnet, Heide Nixdorf: Tönender Ton. Den er ultimo september til salg i tre forskellige tyske antikvarier, men til priser fra 8 EURO til over 29 EURO. Så det kan betale sig at se sig for, og måske være tålmodig, hvis man ikke lige står og mangler en bestemt bog.

HERLIGE TYSKLAND

Af pottemagerlærling Sine Fynbo

Saltglaserede stentøjskrukker

I foråret gav foreningen et økonomisk tilskud til to lærlinge fra fagskolen i Sønderborg. De skulle bruge pengene til en studietur, og den er der kommet følgende artikel ud af:

Snedækket forårs-studietur til Hör-Grenzhausen

En tidlig morgen for godt et halvt år siden rullede Johann, Ghita og jeg ud af den sønderborgske tågedis og rettede snuden mod Hör-Grenzhausen i Tyskland. Efter os i Johanns pragteksemplar af en bil fulgte en tætpakket minibus med elever fra en svensk keramiksko-

le i Lidköping, som vi havde aftalt at udforske den tyske keramikby sammen med. Höhr-Grenzhausen er en lille by i nærheden af Köln, der ligesom f.eks. La Borne i Frankrig rummer et uforholdsmæssig stort antal pottemagerværksteder. Den klassiske keramik fra området (saltglaseret stentøj med koboltdekoration) er velkendt over hele Europa og kan købes i alle afskygninger i byens souvenirbutikker.

Velkomne lagde vi selvfølgelig ud med at gå på rundtur til byens værksteder.

Mange af pottemagerne i byen arbejder videre med traditionen for saltglasering. Vi fik bl.a. et længere foredrag af en meget venlig mand om hans forsøg med at bruge lud til saltglasering i stedet for køkkensalt. På den måde undgik han de ubehagelige saltsyredampe, for saltglasering med lud giver kun vanddampe.

Et andet sted så vi en kæmpe stor gammel brændefyret ovn der ikke var i brug længere, men stod som et mærkeligt poetisk, aflukket kirkerum med glaserede vældvinger og støvede potteskårsfliser på gulvet.

Vi besøgte en pottemager der var i gang med at modellere en masse store krukker. De skulle senere dekoreres af én fra hvert værksted i byen og sættes op langs bymuren.

Byens skoler

I Höhr-Grenzhausen ligger to meget forskellige keramikskoler som vi besøgte begge to. På Kunstscolen blev vi mødt af en spraglet mand med fletkurv over armen der meget entusiastisk fortalte om den individuelle undervisningsform og de store muligheder for at eksperimentere og fordybe sig der.

Der er en meget kreativ atmosfære på skolen hvor det kunstneriske udtryk er i fokus.

I modsætning dertil ligger fagskolen, Fachschule für Keramiktechnik und Keramikgestaltung, mere vægt på det tekniske. Man tester slidstyrken på keramiktyper, analyserer kemiske reaktioner osv. Det tager 4 år at færdiggøre sig på fagskolen, og i den tid kan man boltre sig i skolens uendeligt store undervisningslokaler uden at bliver forstyrret af særligt mange medstuderende, for elever er noget af det eneste skolen ikke har så meget af.

Udover de tilbagevendende besøg på byens italienske restaurant hvor vi hyggede os med vores svenske rejsekammerater, nåede vi også en tur på byens keramikmuseum, Keramik-

Museum Westerwald. Der så vi eksempler på nogle af Tysklands bedste keramikeres arbejder.

Mange af dem fik jeg lejlighed til at gense, da jeg i august, opdnet af den spændende tur til Höhr-Grenzhausen, vendte tilbage til Tyskland. Det gjorde jeg til det årlige pottemagermarked i Oldenburg (5-6. august). Der var samlet 105 pottemagere fra hele Tyskland for at sælge alverdens former for keramik. Det var et stort tilløbsstykke - på trods af tordenvejr - og måske et godt eksempel til efterfølgelse for danske pottemagere. (?)

Keramik i Höhr- Grenzhausen

UDSTILLINGEN PÅ GRIMMERHUS

Pottemagere kan være et langsommeligt folkefærd. Allerede efter generalforsamlingen i maj var bestyrelsen begyndt at kontakte potentielle nye medlemmer med udstillingsmuligheden på Grimmerhus som lokkemad. Men hvervekampagnen gav først for alvor pote to minutter i tolv, eller da tilmeldingsfristen strengt taget allerede var overskredet. Ud over Ib O. Hansen, der er omtalt andetsteds i bladet, har vi i denne måned fået seks nye medlemmer!

Følgende værksteder har således tilmeldt sig vores fælles udstilling på Danmarks Keramikmuseum i 2006:

Abbednæs Potteri, Næstved
Gertrud Berg, Nr. Vissing
Anna Bjerre, Struer
Nicole Bunger, Agerbæk
Ulrikka Buskov, Lemvig
Per Bo Christensen, København
Mette Christensen, Sunds
Alisa Clausen, Aabenraa
Meike Diederichsen, Malling
Lajla Fisker, København
Ib Hansen, Kjellerup
Lene Hansen, Flakkebjerg
Lene Kaas, Skjødstrup
Merete Klausen, Horsens
Lisbeth Kring, Middelfart
Askel Krog, Farsø
Mogens Kræmer, Dianalund
Nina Lund, Ejstrupholm
Signe Nortrup, Vordingborg
Annie Nyhuus, Bryrup
Annelise Rasmussen, Hovedgård
Lone Simonsen, Århus
Sorring Lervarefabrik, Sorring
Marianne Strube, Østbirk
Tina Thomsen, Svendborg
Lene Vase, p.t. Norge
Marie Würtz, Juelsminde
Jens Christian Ørting, Risskov

De deltagende værksteder vil senere blive individuelt kontaktet af museet angående en forsikringskontrakt. Hvis der nu er et medlem, der fortryder, at hun eller han ikke er med på listen, er der stadig mulighed for at tilmelde sig i hele oktober måned - det har museet lige dispenseret for!

Husk!

**Dato for ferniseringen:
12. marts**

**Dato for opstilling:
Dagene omkring den 7. marts**

KAN POTTEMAGERFAGET OVERLEVE?

Af Lisbeth Kring Jensen

Hvor var det en dejlig dag vi havde forrige søndag i Århus, det var spændende at se AROS og sjovt at prøve at lave piv-i-røv-fløjter. Så tak til bestyrelsen for et flot arrangement!

Det er altid så hyggeligt at mødes med I andre pottemagere og høre hvordan det går. Og det var netop snakken over frokosten, der gav mig lyst til at skrive dette debatindlæg, som jeg håber I andre også vil give jeres mening til kende om.

Vi talte nemlig om, hvordan vores fag skal overleve. Om at det var meget bedre i "gamle dage", hvor man kunne sælge alt det man kunne nå at producere. I dag bliver den meste keramik fabriksfremstillet i udlandet og solgt til utrolig lave priser i vores store butikskæder, og det har vi ingen chance for at konkurrere med. Men det skal vi heller ikke!

Samtidig har danskerne aldrig haft så mange penge som nu. Penge som bliver brugt på samtalekøkkener, designermøbler og oplevelser. Folk vil gerne bruge penge på specielle ting, og vil gerne betale ekstra for at få noget, som alle de andre ikke har. Det er de penge vi skal have fat i!

Det handler ikke længere blot om at lave almindelige stelvarer, men om også at sælge en oplevelse og en god historie. Vi har lært et smukt, gammelt håndværk, som ikke må uddø. Men så nytter det heller ikke noget, at vi gemmer os væk på værkstedet og ikke viser dette håndværk frem. Vi bliver nødt til at finde på nye ting og deltage i arrangementer, så folk kan se, hvad det er vi kan.

Det kan gøres på mange måder:

Man kan lave middagstallerkner på bestilling, som kunden selv har "designet".

Man kan lave en bryllupsgave til Kronprinsparret.

Man kan deltage i arrangementer i lokalsamfundet, sæt f.eks. drejeskiven op på byens torv og vis, at du kan dreje med bind for øjnene!

Man kan også lave aktiviteter på værkstedet, hvor folk kan dekorere en kop man har drejet.

Man kan lave polterabend, hvor bruden /gom-

men selv prøver at dreje.

Man kan deltage i udstillinger, f.eks. Pottema-gerforeningens udstilling på Grimmerhus. Det er egentlig kun fantasien der sætter grænser!

I august besøgte jeg Kunsthåndværkermarkedet på Frue Plads i København. Keramikeren Niels Huang havde en stand, hvor han bl.a. solgte sine "magiske krus". Det er krus, som er fremstillet ud fra en idé Pythagoras opfandt, hvor indholdet løber ud, hvis man er grådig og fylder det helt op til kanten. Niels Huang stod hele dagen og demonstrerede dette krus ved at hælde vand i og vise, hvordan det fungerede. Han solgte ikke bare et krus, men en oplevelse og en god historie.

Men det handler selvfølgelig ikke bare om at finde på en god historie eller deltage i arrangementer. Man er også nødt til at markedsføre sig selv. Vi så jo Bjørn Nørgaards hest på AROS. Om det er kunst, vil jeg ikke kaste mig ud i at diskutere, men det er da verdensklasse markedsføring!

Et andet eksempel er det nye stel "Mega Mus- sel" fra Royal Scandinavia. Det sælger utrolig godt, selvom en middagstallerken koster 575 kr. Det er selvfølgelig fordi der er blevet brugt en masse penge på annoncering, men også fordi stellet fortæller en historie. Det er nostalgisk, fordi det er dekorationer fra bedstemors tid, men det er fornyet og forenklet, så det samtidig er super moderne design.

Har du en spændende idé, så husk altid at sende en pressemeddelelse til de lokale medier. Hvis det er af almen interesse, er de næsten altid villige til at skrive en lille artikel. Markedsføring handler også om at have et godt netværk. Jeg er f.eks. med i en iværksættergruppe i Middelfart, hvor vi er 25 nystartede selvstændige fra mange forskellige faggrupper, som udveksler erfaringer og skaffer hinanden kunder.

Vi skal altså omstille os fra at være rene produktionsvirksomheder til også at være små oplevelsesattraktioner, og samtidig blive meget bedre til at markedsføre os selv. Men hvis vi klarer det, er jeg overbevist om, at vores stolte gamle håndværk vil overleve!

DET FAGLIGE HJØRNE

Af Meike Diederichsen

Irriterende revner

En gang imellem har jeg et problem med revner i især tekander, som jeg godt kunne tænke mig en rimelig forklaring og i bedste fald måske en løsning på. Som vist på billedet opstår der fine revner både på langs og på tværs af drejerillerne et sted langt nede på maven af tekanden.

De viser sig som regel straks ved første brug, men en gang imellem også først efter længere tid. Der kan gå lang tid imellem, at det overhovedet sker, men når det sker, er det altid i en periode, så jeg render ind i en hel stime af fejlrante tekander. Så forsvinder problemet igen, uden at jeg egentlig ved hvorfor. Jeg ændrer hverken ved glasur, ler eller brænding undervejs. Jeg prøver blot at dreje lidt tykkere for ikke at tekanderne skal være sårbare på det sted, og jeg glaserer lidt tyndere indvendig, for at undgå spændinger mellem den indvendige og den udvendige glasur, men jeg ved egentlig ikke, om disse ting overhovedet hjælper. Jeg bruger tysk stentøjsler med 20% 0-0,2mm chamotte og brænder i el-ovn ved 1240 grader. Det er sket ved samtlige af mine glasurer, både min lerglasur af odenwalder, min feltspatglasur, min craqueléglasur af benaske og nefelinsyenit og den transparent blanke stentøjsglasur, jeg køber hos Cerama.

DET SKER PÅ GRIMMERHUS

AF Lisbeth Kring Jensen

På Grimmerhus vises i øjeblikket flere forskellige udstillinger.

I kælderens er Lis Biggas månedens kunstner og hun afløses den 1. november af Birgitte Gjøtz Petersen.

I stueetagen vises to H.C. Andersen udstillinger. Den ene hedder "Andersen i Europa" og det er keramikere Ida Holm Mortensen og Helle Bovbjerg samt billedkunstneren Viggo Lyngelarsen, som giver deres fortolkninger af HCAs eventyr.

Den anden er keramikere som har arbejdet på Guldagergård med HCA som tema. Her ses bl.a. værker af Steen Lykke Madsen og Justin Novak.

På førstesalen vises en retrospektiv udstilling af Inge-Lise Koefoed. Her ses både helt nye arbejder og stelvarer fra Inge-Lises tid på Den Kongelige Porcelænsfabrik, samt hendes mange skulpturelle værker.

De nye 'Bikuben stuerne'

Den 1. oktober udvidede museet med nye udstillingslokaler i sidefløjen. Rummene er blevet renoveret og hedder nu "Bikuben Stuerne" da det er Bikuben Fonden som har doneret penge til istandsættelsen og erhvervelse af Erik Veistrups store keramiksamling. I øjeblikket vises den ældste del af samlingen, med værker af 32 forskellige kunstnere, bl.a. Kähler, Lauritz Hjorth, Jeanne Grut og Thorvald Bindesbøll.

KØB-SALG-BYTTE

Sælges:

2 stk. 750 l. el ovne til lertøj. - 1 stk. S 500 el-stentøjsovn. - 2- stk. K 250 el-stentøjsovne

Henvendelse:

Birkerød pottemageri tlf. 45813001

HØRT PÅ VÆRKSTEDET

DEADLINE

Deadline for debatindlæg, annoncer, ideer og indfald, der skal med i næste blad, er den

15. januar 2006

Materiale sendes til :

Meike Diederichsen

Malling Bjergevej 66

8340 Malling.

info@meikeskeramik.dk

NY ADRESSE

Finn Risom har fået ny adresse. Det er lykkedes ham og Grete at finde et passende hus til at indrette værksted i på adressen:

Sæbyvej 17

9340 Asaa.

Telefonnummeret er 98 15 75 55

og den fremtidige mailadresse/domænenavn kommer til at hedde mail@asaapotter.dk.